

40. međunarodna smotra folklor

Zagreb, 19. - 23. srpnja 2006.

Međunarodna smotra folklor održava se u Zagrebu od godine 1966. Ona nastavlja dugu tradiciju održavanja smotri folklorne baštine koje su se održavale u Hrvatskoj od tridesetih godina dvadesetoga stoljeća. U četrdeset godina postojanja Smotra prikazuje tradicijske kulturne vrijednosti i hrvatskog i drugih naroda sa svih strana svijeta te kulturnu baštinu nacionalnih manjina koje žive u Hrvatskoj. Smotra pomaže promicanju i čuvanju bogatstva i raznolikosti folklornog nasljeđa (glazbe, poezije, plesova, običaja i nošnji) te pridonosi stvaranju i iskazivanju višestrukih identiteta, nacionalnih i lokalnih.

Jubilarna, 40. međunarodna smotra folklor odabirom sudionika i programom želi podsjetiti na prvu Smotru i upozoriti na kontinuitet njegovanja folklor u nas, ali i u čitavome svijetu. Sedamnaest domaćih folklornih društava dolazi iz istih mjesta iz kojih su došli sudionici prve Smotre, a među njima će biti i pojedinačnici koji su nastupili na njoj. I nekoliko sudionika iz inozemstva bilo je u Zagrebu te davne 1966. godine: Hrvati iz Austrije (Trajštof), Srbije (Tavankut) te Bosne i Hercegovine (Guča Gora), Makedonci iz Kumanova i Slovenci iz mjesta Cirkovce. Na Smotru su pozvani i ansambli iz Burundija, Estonije, Francuske, Gane, Gvineje, Italije, Ruske Federacije (Republike Hakasije), Sri Lanke i Tanzanije.

40. međunarodnu smotru folklor prate glazbene i plesne radionice, koncerti etnoglazbe i pučkog crkvenog pjevanja, filmske projekcije te predstavljanje nosača zvuka i slike. Popratna izložba predstavlja dokumentarnu građu o Međunarodnoj smotri folklor (publikacije, fotografije, nosače zvuka, slike, plakate).

Priredbe jubilarne Smotre održavaju se na pozornicama na Trgu bana Jelačića i Gradecu na Gornjem gradu. Svečana priredba održat će se u Koncertnoj dvorani "Vatroslav Lisinski".

Tijekom priprema ove jubilarne Međunarodne smotre folklora u susretima s folklornim društvima i pojedincima koji su sudjelovali na prvoj Smotri obnovljene su uspomene na događanja i ozračje iz davne 1966. godine. Osobito su živo sačuvana i emocijama obojena sjećanja pojedinaca koji su na njoj nastupili, a većina je i danas vezana uz svoje folklorno društvo. Njih dvadeset dvoje će doći i na ovogodišnju, 40. smotru i nastupiti zajedno s današnjim članovima.

Pojedinci i folklorna društva pomno čuvaju uspomene na prvu Smotru, posebice diplome i zastave koje su na njoj dobili. Čuvaju i mnogo fotografija koje prikazuju trenutke njihova boravka u Zagrebu, obilazak grada, posjet Maksimiru i zoološkom vrtu, ali i pripreme i scene s putovanja u Zagreb. Mnogi imaju i zajedničku fotografiju s te prve Smotre i čuvaju je u prostorijama društva, ali i u privatnim albumima. Rado su pričali o davnim događanjima i svojim sjećanjima, a njihove priče svjedoče kako ih se duboko dojmilo putovanje i nastup u Zagrebu. Elizabeta Toplak, čuvena Teta Liza, pjevačica međimurskih pjesama, na fotografiji sudionika prve Smotre iz Donje Dubrave pronašla je još samo nekoliko živih; ona sama i danas neobičnom vitalnošću i čudesnim glasom interpretira međimursku glazbenu baštinu. Djevojčice i dječaci iz Punta na otoku Krku, koji su plesali na prvoj Smotri, danas su u najboljim godinama i pridružit će se današnjim redovnim članovima društva iz njihova mjesta. Dirljiva je priča sudionice prve Smotre koja je za boravka u Zagrebu proslavila imendan, a članovi su je njezina društva iznenadili čestitkama i cvijećem; svoje osjećaje opisala je u pismu svojemu mladiću koji je tada bio na privremenom radu u Njemačkoj, a pismo čuva i danas. Ondašnja prigradska sela iz zagrebačke okolice danas su djelovi grada, ali su sačuvali svoja stara folklorna društva koja su mnogo puta nastupila na zagrebačkoj Smotri; na jubilarnoj Smotri zastupat će ih Markuševčani, koji su predvodili povorku sudionika prve Smotre noseći zastavu napravljenu dok

su još bili ogranak Seljačke sloge. Lastovčani se sjećaju neobične priče o magarcu: kako u njihovu prikazu pokladnih običaja sudjeluje i magarac, domišljati su Lastovčani dogovorili da ga posude iz zagrebačkog zoološkog vrta i tako jednom lastovskom magarcu prištede putovanje u Zagreb.

Vitalnost folklorne baštine i njezina nazočnost u suvremenoj hrvatskoj kulturi iskazuje se u kontinuitetu djelovanja folklornih društava i visokoj obljetnici zagrebačke Međunarodne smotre folklora. Sve to pretkazuje i neospornu budućnost njegovanja i prikazivanja folklorne baštine kao dijela naše kulture, ali i kao značajku suvremenog svijeta.